Archetype

Στόχοι και κατευθυντήριοι άξονες η ανάγκη σήμερα

Παναγιώτης Τσακόπουλος - 25/04/2019

Ένας χρόνος Archetype. Η αρχιτεκτονική και τα media σήμερα στην Ελλάδα

Με αφορμή τη συμπλήρωση ενός έτους λειτουργίας του, το περιοδικό προσκάλεσε σημαντικούς συντελεστές παραγωγής της αρχιτεκτονικής ενημέρωσης να συμμετάσχουν στη συζήτηση με θέμα "Ένας χρόνος Archetype. Η αρχιτεκτονική και τα media σήμερα στην Ελλάδα".

Οι προσκεκλημένοι κλήθηκαν να διατυπώσουν τις απόψεις τους με βάση το παρακάτω κείμενο. "Η πορεία των μέσων αρχιτεκτονικής ενημέρωσης στην Ελλάδα έχει πλέον μια αξιόλογη ιστορία. Μέχρι και πριν λίγα

χρόνια επρόκειτο για αποκλειστικά έντυπο λόγο. Η ολοκλήρωση της πορείας των επιθεωρήσεων "Αρχιτεκτονικά Θέματα" και "Θέματα Χώρου + Τεχνών", το 2013, σηματοδότησε συμβολικά το τέλος μια εποχής. Σήμερα όλα βρίσκονται σε μια πρωτοφανή αλλαγή και σε μια νέα τροχιά, καθώς οι πηγές ενημέρωσης και αρχιτεκτονικού προβληματισμού έχουν πολλαπλασιαστεί και διαφοροποιηθεί, αντίστοιχα με τη γενικότερη μεταλλαγή των εργαλείων επικοινωνίας, έντυπων, ηλεκτρονικών και μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Τα ερωτήματα είναι τέσσερα:

Archetype/ Τι είδους αρχιτεκτονική ενημέρωση και υλικό πρέπει να προτείνει σήμερα ένα μέσο αρχιτεκτονικής επικοινωνίας στην Ελλάδα;
Παναγιώτης Τσακόπουλος/ Δεν νομίζω ότι ένα αρχιτεκτονικό περιοδικό –έντυπο ή ηλεκτρονικό– πρέπει να επιδιώκει να καλύψει τις απαιτήσεις κάθε κατηγορίας αναγνωστών. Αντίθετα, θα πρέπει να υπηρετεί στόχους που έχουν τεθεί εκ των προτέρων, να ακολουθεί κατευθυντήριους άξονες –περισσότερο ή λιγότερο πλουραλιστικούς– και να διαμορφώνει ένα δικό του θεωρητικό και εκδοτικό προφίλ. Άρα το υλικό και η αρχιτεκτονική ενημέρωση που θα επιλέξει να προτείνει, θα συναρτάται ακριβώς με αυτούς τους άξονες και στόχους και θα εντάσσεται στο δικό του συγκεκριμένο προφίλ.

Α/ Ποιο είναι το προσφορότερο μέσο έτσι ώστε η επικοινωνία αυτή να είναι αποδοτική και αποτελεσματική;
ΠΤ/ Θα έλεγα ότι είναι δύσκολο να προσδιορίσουμε τι είναι «αποδοτική» και «αποτελεσματική» επικοινωνία και άρα τα «μέσα» για να την πετύχουμε. Προσωπικά θα επιθυμούσα μια έκδοση (έντυπη ή ηλεκτρονική) που θα συνδύαζε τη θεωρητική ενημέρωση από τον διεθνή χώρο, με την ευρύτερη δυνατή (και, αν είναι δυνατό, κριτική) παρουσίαση της σύγχρονης αρχιτεκτονικής, σχεδιαστικής και πολεοδομικής πραγματικότητας και με την ιστορική τεκμηρίωση.

Α/ Από ποιους ασκείται αυτή η ενημέρωση, αν λάβουμε υπόψη ότι και αρκετοί δημοσιογράφοι "γενικών καθηκόντων" ασχολούνται όλο και περισσότερο με το θέμα;
ΠΤ/ Δεν πιστεύω ότι δημοσιογράφοι «γενικών καθηκόντων» μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις που εξέθεσα στην προηγούμενη παράγραφο. Θα φανταζόμουν μια αρχιτεκτονική έκδοση να στελεχώνεται από αρχιτέκτονες, σχεδιαστές (designers), καλλιτέχνες, ιστορικούς και κριτικούς της αρχιτεκτονικής.

Α/ Τι είδους κοινό «καταναλώνει» αυτή την παραγωγή αρχιτεκτονικής επικοινωνίας, από την άποψη της ηλικίας, της παιδείας και της άμεσης ή και καθόλου σχέσης με την αρχιτεκτονική;
ΠΤ/ Δεν θα μπορούσα να απαντήσω σ' αυτό το ερώτημα. Σε κάθε περίπτωση, το προφίλ μιας έκδοσης προϋποθέτει και ένα αντίστοιχο προφίλ κοινού στο οποίο απευθύνεται.

Α/ Λαμβάνοντας υπόψη αναπόφευκτα και τη διεθνή κατάσταση, ποιες -μπορεί να- είναι οι προοπτικές και το ουσιαστικό περιεχόμενο της αρχιτεκτονικής ενημέρωσης στην Ελλάδα σήμερα;
ΠΤ/ Οι προοπτικές για τις ηλεκτρονικές αρχιτεκτονικές εκδόσεις πιστεύω ότι είναι απεριόριστες και ότι αυτές θα εξακολουθούν να καταναλώνονται στο μέλλον με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, συνειδητά ή μηχανικά. Το ζήτημα είναι υπό ποιους όρους παράγονται και τι στόχους ή συμφέροντα εξυπηρετούν.

Αντίθετα, οι έντυπες αρχιτεκτονικές εκδόσεις στην Ελλάδα, και πιθανότατα και διεθνώς, είτε πρόκειται για βιβλία είτε για περιοδικές εκδόσεις, θα βρίσκουν όλο και πιο δύσκολα αποδέκτες. Οι λόγοι είναι κυρίως δύο: Ο πρώτος έχει να κάνει με τη ριζική αλλαγή των συνηθειών ενημέρωσης των νέων γενιών αρχιτεκτόνων και κοινού, από τις οποίες τείνει να εξοβελιστεί ο έντυπος λόγος. Ο δεύτερος σχετίζεται με τη συρρίκνωση της οικονομικής επιφάνειας μιας μεσαίας αστικής τάξης, στην οποία περιλαμβανόταν το εξειδικευμένο κοινό που αποτελούσε κατά τεκμήριο τον φυσικό αποδέκτη τέτοιων εκδόσεων.
Θα έβλεπα ως μόνη προοπτική για τις έντυπες αρχιτεκτονικές εκδόσεις στο μέλλον το εξαιρετικά υψηλό εκδοτικό και θεωρητικό τους επίπεδο, τη θεώρησή τους αυτών των ίδιων ως καλλιτεχνικών αντικειμένων που αξίζει κάποιος να αποκτήσει.

Εισαγωγική εικόνα : Πολυκατοικία του Φώτη Παππά στην έκδοση *Σύγχρονος Οικοδομική. Πολεοδομία - Αρχιτεκτονική - Τέχνη &*

Τεχνική, του 1961 (εκδότης: «Χ.Γ. Κορνάρος & ΣΙΑ» Ο.Ε.)